

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ФНРЈ излази по потреби у српском хрватском словеначком и македонском издању — Огла си по тарифи — Жиро рачун код Народне банке ФНРЈ за претплате и по себна издања 101 11 за огласе 101-11
1-36 1 431

Среда, 28 октобар 1959

БЕОГРАД

БРОЈ 43

ГОД XV

Цена овом броју је 60 — дина — Претплата за 1959 годину износи 2000 — дина, а за иностранство 3000 — динара — Редакција Улица Краљевина Марка бр 9 Пошта бр 226 — Телефони централа 28-010 28-417 и 28-838, Администрација 28-278 Одељење продаје 22-619.

706

У К А З

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ДРУШТВЕНОМ КЊИГОВОДСТВУ

На основу члана 71 тачка 2 Уставног закона о основама друштвеног и политичког уређења Федеративне Народне Републике Југославије и савезним органима власти, проглашава се Закон о друштвеном књиговодству, који је усвојила Савезна народна скупштина на седници Савезног већа од 16 октобра 1959 године и на седници Већа произвођача од 16 октобра 1959 године

СНС (А) 62

19 октобра 1959 године

Београд

Претседник Републике,
Јосип Броз-Тито, с р

Претседник

Савезне народне скупштине,

Петар Стамболић, с р

ЗАКОН

О ДРУШТВЕНОМ КЊИГОВОДСТВУ

1 ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Установљава се друштвено књиговодство као јавна служба којом се обезбеђује евиденција и контрола коришћења и располагања друштвених средстава, евиденција о кретањима у привреди и контрола извршења обавеза корисника друштвене имовине према друштвеној заједници

Члан 2

Служба друштвеног књиговодства је јединствена и самостална

Послове Службе друштвеног књиговодства спроводи Народна банка

Савезно извршно веће може прописати да одређене послове Службе друштвеног књиговодства, и за одређене врсте корисника друштвене имовине, врше и друге банке

Члан 3

У саставу Службе друштвеног књиговодства је финансијска инспекција

Члан 4

Служба друштвеног књиговодства ради искључиво на основу закона и других прописа донетих на основу закона

Савезно извршно веће може давати Служби друштвеног књиговодства смернице за извршење овог закона

Члан 5

Народна банка подноси Савезној народној скупштини извештај о раду Службе друштвеног књиговодства

Члан 6

Служба друштвеног књиговодства дужна је обезбедити одговарајућим органима политичко-територијалних јединица податке који се односе на приходе и расходе буџета и фондова као и одређене збирне податке, анализе и извештаје који се одnose на финансијско пословање корисника друштвене имовине

Члан 7

Друштвено књиговодство има своје изворе у подацима којима располаже на основу платног промета који се врши преко банке, у актима располагања средствима која се држе код банке, у књиговодству корисника друштвене имовине, као и у њиховим посебним обрачунима и извештајима

Подаци у друштвеном књиговодству воде се за сваког корисника друштвене имовине

Савезно извршно веће, на предлог Народне банке, прописује које је податке дужна да води Служба друштвеног књиговодства

Члан 8

Корисници друштвене имовине дужни су

1) целокупан платни промет односно финансијско пословање вршити преко банке и код ње држати сва своја новчана средства,

2) налоге за вршење промена на рачунима код банке издавати на прописани начин,

3) Служби друштвеног књиговодства подносити своје предрачуне, обрачуне и завршне рачуне, односно предрачуна прихода и расхода, као и друге податке и извештаје по посебним прописима,

4) своје књиговодство водити по посебним прописима тако да оно обезбеђује и податке потребне друштвеном књиговодству

Члан 9

Служба друштвеног књиговодства има право и дужност да приликом пријема налога за промене на рачунима код банке, или накнадно, проверава законитост располагања друштвеним средствима, рачунску исправност докумената и истинитост наведених чињеница на основу којих се врше књижења и располагања

Члан 10

Служба друштвеног књиговодства за све кориснике друштвене имовине утврђује законитост располагања средствима распоређеним у завршном рачуну, рачунску исправност тих рачуна и проверава истинитост наведених чињеница на којима се заснивају подаци у тим рачунима

Члан 11

Ако Служба друштвеног књиговодства утврди незаконитост располагања друштвеном имовином, рачунску неисправност докумената или неистинитост наведених чињеница, решењем ће утврдити законито односно исправно стање,

придржавајући се одредаба овог закона и других прописа, као и упутстава којима се регулише рад те службе

Члан 70

Ако се службеник Службе друштвеног књиговодства или службеник банке из члана 2 став 3 овог закона није придржавао одредаба овог закона и других прописа и упутстава који регулишу рад ове службе, против таквог службеника покренуће се дисциплински поступак

Захтев за покретање дисциплинског поступка може поставити, поред лица одређених по Закону о јавним службеницима, и старешина Службе друштвеног књиговодства односно старешина органа финансиске инспекције

Члан 71

Дисциплински поступак спроводи се по одредбама Закона о јавним службеницима

Изузетно од одредаба члана 394 Закона о јавним службеницима, кад је у питању дисциплински преступ, дисциплински поступак се води код посебног дисциплинског суда у Служби друштвеног књиговодства централе Народне банке за народну републику, као суда првог степена

Посебан дисциплински суд у Служби друштвеног књиговодства Главне централе Народне банке суди у првом степену по дисциплинским преступима службеника Службе друштвеног књиговодства Главне централе Народне банке, а у другом степену по жалбама против пресуде и решења посебног првостепеног дисциплинског суда централе Народне банке за народну републику

По жалбама против првостепених пресуда посебног дисциплинског суда Главне централе Народне банке решава савезни Виши дисциплински суд

Члан 72

Дисциплински поступак може се покренути и против директора пословне јединице банке ако се утврде неправилности по пословима из члана 2 став 3 овог закона

VII КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 73

Новчаном казном од 20 000 до 5.000 000 динара казниће се за привредни преступ привредна организација, као и друга организација и установа која по начелима привредног пословања редовно и трајно остварује доходак, ако не отклони утврђене неправилности или не изврши наређене мере предвиђене овим законом у року одређеном решењем Службе друштвеног књиговодства

За радње из претходног става казниће се новчаном казном од 1 000 до 50 000 динара и одговорно лице у привредној и другој организацији и установи

Члан 74

Новчаном казном од 20 000 до 1.000 000 динара казниће се за прекршај привредна организација, као и друга организација и установа која по начелима привредног пословања редовно и трајно остварује доходак, и то

1) ако не дозволи односно не омогући надлежном органу Службе друштвеног књиговодства или његовом овлашћеном службенику да у редовном радном времену изврши преглед у смислу одредаба овог закона, или га омета у вршењу прегледа,

2) ако на писмени захтев Службе друштвеног књиговодства не да у року од 8 дана од дана достављеног захтева тражена објашњења или изјаву,

Новчаном казном од 1 000 до 50 000 динара казниће се за прекршај из тач 1 и 2 претходног става и одговорно лице у привредној и другој организацији и установи

Члан 75

Новчаном казном од 1 000 до 50 000 динара казниће се за прекршај одговорно лице код корисника друштвене имовине из члана 20 овог закона који нису наведени у претходном члану, изузев код државног органа, ако изврши коју од радњи из чл 73 и 74 овог закона

Члан 76

За поступак по привредним преступима предвиђеним у члану 73 овог закона надлежни су окружни привредни судови

За поступак по прекршајима предвиђеним у чл 74 и 75 овог закона надлежан је судија за прекршаје среског народног одбора

VIII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 77

Управно-рачуноски спор може се покренути само против решења донетих после ступања на снагу овог закона

Члан 78

Финансијске инспекторе који имају прописану стручну спрему и остале услове потребне за обављање послова финансијске инспекције преузеће Народна банка у року од два месеца од дана ступања на снагу овог закона

Члан 79

На основу члана 2 став 3 овог закона Савезно извршно веће регулисаће код којих ће банака одређене врсте корисника друштвене имовине вршити платни промет, као и међусобне односе Службе друштвеног књиговодства и других банака које обављају одређене послове Службе друштвеног књиговодства

Члан 80

Овлашћује се Савезно извршно веће да доноси ближе прописе о роковима и начину поступног увођења и организовања Службе друштвеног књиговодства по одредбама овог закона

Члан 81

Посебним прописима Савезног извршног већа утврдиће се који су прописи престали да важе даном почетка примењивања овог закона у смислу претходног члана

Члан 82

Овај закон ступа на снагу осмог дана по објављивању у „Службеном листу ФНРЈ“

707

У К А З

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИСКОРИШЋАВАЊУ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА

На основу члана 71 тачка 2 Уставног закона о основама друштвеног и политичког уређења Федеративне Народне Републике Југославије и савезним органима власти, проглашава се Закон о искоришћавању пољопривредног земљишта, који је усвојила Савезна народна скупштина на седници

Савезног већа од 15 октобра 1959 године и на седници Већа произвођача од 15 октобра 1959 године

СНС/А/61

19 октобра 1959 године
Београд

Претседник Републике,
Јосип Броз-Тито, с р

Претседник
Савезне народне скупштине,
Петар Стамболић, с р

ЗАКОН О ИСКОРИШЋАВАЊУ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

(1) Искоришћавање пољопривредног земљишта, без обзира у чијој је својини, је од општег друштвеног интереса и има се вршити према одредбама овог закона и прописа донетих на основу њега, а у складу с природним и економским условима производње

(2) Као пољопривредно земљиште, у смислу овог закона, сматрају се њиве, вртови, воћњаци, виногради, ливаде, пашњаци и трстици, као и друго земљиште које би по својим природним и економским условима најкорисније служило општим интересима ако би се искоришћавало за пољопривредну производњу

(3) Као пољопривредно земљиште, у смислу овог закона, не сматра се земљиште које се налази у ужом грађевинском рејону града или насеља градског карактера

Члан 2

(1) Пољопривредно земљиште има се искоришћавати, по правилу, за пољопривредну производњу

(2) За друге сврхе пољопривредно земљиште може се искоришћавати само у случајевима који су предвиђени законом (чл 51 и 52)

(3) Пољопривредно земљиште које се не искоришћује за пољопривредну производњу а за које у смислу претходног става није предвиђено да се може искоришћавати за друге сврхе, привешће се пољопривредној производњи кад за то буду обезбеђени услови

Члан 3

(1) Пољопривредне организације, сопственици и други корисници пољопривредног земљишта (корисници) дужни су пољопривредно земљиште искоришћавати на начин који највише одговара природним особинама земљишта и постојећим економским и техничким условима

(2) Ако корисници не обрађују земљиште или га не обрађују на начин прописан у претходном ставу, општински народни одбор дужан је обезбедити обраду земљишта сагласно одредбама овог закона

Члан 4

(1) Општински народни одбор може прописати да се на целом подручју или на појединим деловима подручја општине при обради земљишта имају применити одређен минимум агротехничких мера или поједине агротехничке мере

(2) Исто тако општински народни одбор може прописати да се на пољопривредном земљишту, чија је производна способност услед природних услова или нерационалне обраде умањена тако да

је то земљиште неподесно за интензивну производњу, морају применити одређене агромелиорационе мере ради оспособљавања земљишта за такву производњу

(3) Уколико општински народни одбори не пропису мере из претходних ставова, средњи народни одбор може такве мере прописати за поједине општине или за одређена подручја појединих општина

(4) Мере из ст 1 и 2 овог члана народни одбори могу прописати пошто су претходно обезбеђени услови за примену тих мера.

Члан 5

(1) Пољопривредна организација може тражити од општинског народног одбора да пропише одређени минимум агротехничких мера или поједине агротехничке или агромелиорационе мере, ако је обезбедила услове за примену таквих мера на подручју за које предлаже да оне буду прописане

(2) Ако се општински народни одбор не сложи са предлогом пољопривредне организације да он пропише мере из претходног става, пољопривредна организација може тражити од средњег народног одбора да он пропише такве мере

Члан 6

(1) Одређени минимум агротехничких мера или поједине агротехничке или агромелиорационе мере општински и средњи народни одбор може прописати тек пошто је претходно прибавио мишљење комисије стручњака о потреби, могућности и економичности примене таквих мера

(2) Комисија даје мишљење на основу економско-техничке документације о потреби, могућности и економичности примене предложених мера

(3) Економско-техничка документација мора да садржи преглед потребних и расположивих средстава за спровођење предложених мера, начин њиховог спровођења и прелиминарни трошкови који су за то потребни

(4) Економско-техничку документацију израђује орган управе општинског односно средњег народног одбора или пољопривредна организација која је предложила прописивање мера из става 1 овог члана

(5) Комисија може тражити допуну економско-техничке документације или је сама прибавити

(6) Ближе прописе о економско-техничкој документацији, доносе народне републике

Члан 7

(1) Комисија стручњака из претходног члана састоји се од 5 до 7 чланова

(2) Комисију образује и њене чланове именује савет општинског односно средњег народног одбора надлежан за пољопривреду из реда пољопривредних стручњака, и то једног члана са листе пољопривредних стручњака коју утврђује републичко извршно веће

(3) За чланове комисије не могу бити одређени службеници народног одбора који комисију образује

(4) Ако комисија сматра да нема потребе и могућности да с. примене мере из става 1 претходног члана, општински и средњи народни одбор може такве мере прописати тек по добијеној сагласности републичког извршног већа

Члан 8

(1) Ако средњи народни одбор нађе да нису испуњени услови за примену агротехничких или агромелиорационих мера које је прописао општински народни одбор, може прописе општинског народног одбора укинути

(2) Право из претходног става има и републичко извршно веће у погледу прописа средског народног одбора, а ако средски народни одбор није укључио прописе општинског народног одбора републичко извршно веће има то право и у погледу прописа општинског народног одбора

Члан 9

Ако се пољопривредно земљиште у грађанској својини обрађује у кооперацији са пољопривредном организацијом, уговорне обавезе између пољопривредне организације и индивидуалног произвођача не могу бити у погледу начина обраде земљишта мање од прописаног минимума агротехничких мера

Члан 10

(1) Свака пољопривредна организација дужна је да изради свој основни план искоришћавања земљишта

(2) Приликом израде основног плана искоришћавања земљишта, пољопривредна организација предвиђа и средства потребна за примену појединих агротехничких мера на земљишту које обрађује у кооперацији или по основу закупа

(3) Основни план искоришћавања земљишта је основица за пословање и за инвестициона улагања пољопривредне организације

Члан 11

(1) Ради бољег искоришћавања и заштите пољопривредног земљишта од штетног дејства вода и ради искоришћавања вода за пољопривредну производњу, изводиће се на том земљишту хидромелиорациони радови и изграђиваће се хидромелиорациони системи

(2) Хидромелиорационим системом управља се у општем интересу, а по начелима привредног пословања и пуног привредног искоришћавања

Члан 12

У погледу искоришћавања земљишта подложног ерозији или штетном дејству бујица, прописиваће се посебне мере у оквиру овог закона

Члан 13

Ради рационалног искоришћавања пољопривредног земљишта може се, под условима који су одређени законом, вршити арондација пољопривредног земљишта

Члан 14

(1) Пољопривредно земљиште у грађанској својини у слободном је промету и може се давати у закуп

(2) Промет пољопривредног земљишта у грађанској својини регулише се посебним савезним законом

(3) У случају продаје или давања у закуп пољопривредног земљишта у грађанској својини, пољопривредне организације имају прече право куповине односно узимања у закуп

Члан 15

Прописе за чије су доношење овлашћени овим законом, општински и средски народни одбори доносе на седницама оба већа, ако овим законом није другачије одређено

Члан 16

Као пољопривредне организације у смислу овог закона сматрају се пољопривредна добра, сељачке радне задруге, пословни савези земљорадничких задруга, специјализоване земљорадничке задруге, опште земљорадничке задруге, економије

општих земљорадничких задруга, економије привредних организација које су регистроване као погони са самосталним обрачуном, расадници, ергеле и товилишта који су регистровани као привредне организације или су погони са самосталним обрачуном, пољопривредне станице, огледна добра и научне пољопривредне установе које имају пољопривредно земљиште

II ИСКОРИШЋАВАЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА

1 Пољопривредно земљиште у друштвеној својини

Члан 17

Корисници пољопривредног земљишта у друштвеној својини који то земљиште искоришћавају за пољопривредну производњу, дужни су обрађивати га према свом основном плану искоришћавања пољопривредног земљишта

Члан 18

(1) Основни план искоришћавања пољопривредног земљишта пољопривредне организације је дугорочан план економских и техничких решења за најбољи начин искоришћавања земљишта

(2) Основни план искоришћавања пољопривредног земљишта пољопривредне организације мора садржавати, поред осталог, податке о природним условима за пољопривредну производњу и мере за одржавање и побољшавање плодности земљишта

(3) Основни план искоришћавања пољопривредног земљишта пољопривредне организације мора бити заснован на савременим научним принципима који обезбеђују економично искоришћавање пољопривредног земљишта

Члан 19

(1) Основни план искоришћавања пољопривредног земљишта пољопривредне организације израђују самостално

(2) Израђивањем основних планова искоришћавања пољопривредног земљишта могу се, као услужном делатношћу, бавити специјализоване организације за пројектовање у пољопривреди, као и установе и органи управе који имају лица стручна за тај посао

Члан 20

Основни план искоришћавања пољопривредног земљишта доноси раднички савет пољопривредног добра задружни савет земљорадничке задруге односно скупштина задруге ако нема задружног савета, као и управни одбор пољопривредне установе

Члан 21

Ближе прописе о изради основних планова искоришћавања пољопривредног земљишта и о поступку за њихово доношење могу доносити народне републике

Члан 22

Законом народне републике регулише се искоришћавање пањњака у друштвеној и грађанској својини

2 Пољопривредно земљиште у грађанској својини

Члан 23

(1) Корисник пољопривредног земљишта у грађанској својини дужан је то земљиште обрађивати онако како се обрађује у крају у коме се оно налази

(2) Кад је у погледу земљишта из претходног става надлежни орган прописао агротехничке или

агромелиорационе мере, а обезбеђени су услови потребни за спровођење тих мера, корисник земљишта дужан је те мере применити

(3) Ако корисник пољопривредног земљишта у грађанској својини не може сам обезбедити примену мера из претходног става, може са пољопривредном организацијом, по тржишним ценама и другим тржишним условима, закључити уговор којим се обезбеђује примена тих мера

(4) Ако корисник земљишта и пољопривредна организација не постигну споразум о условима обраде земље, те услове утврђује, на захтев корисника, арбитражна комисија.

(5) Арбитражна комисија из претходног става образује се при органу управе општинског народног одбора надлежном за послове пољопривреде

(6) Арбитражну комисију сачињавају један службеник органа из претходног става као претседник комисије и по један претставник заинтересованих страна

(7) Ако која од заинтересованих страна не има свој претставника, њега ће одредити орган управе општинског народног одбора надлежан за послове пољопривреде

(8) Достављањем одлуке арбитражне комисије странкама сматра се да је уговор закључен под условима који су том одлуком утврђени

(9) Свака странка може тужбом суду захтевати поништај одлуке арбитражне комисије под условима под којима се може захтевати поништај пресуде изабраног суда

Члан 24

(1) Ако корисник пољопривредног земљишта у грађанској својини не обради земљиште на начин из члана 23 став 1 овог закона у време у коме се обично обрађује у крају у коме се оно налази, а у томе није био спречен дејством више силе или другим оправданим разлозима, необрађено земљиште може се ставити под принудну управу за време од 1 до 5 година

(2) Овлашћују се народне републике да својим прописима одреде случајеве у којима се изузетно од одредбе претходног става, необрађено земљиште неће ставити под принудну управу

Члан 25

Пољопривредно земљиште у грађанској својини може се ставити под принудну управу за време од 1 до 5 година и кад корисник не примени прописане агротехничке или агромелиорационе мере или кад земљиште не користи у складу са основним планом искоришћавања земљишта на подручју хидромелиорационог система, а у томе није био спречен дејством више силе или другим оправданим разлозима

Члан 26

(1) Орган управе општинског народног одбора надлежан за послове пољопривреде дужан је водити евиденцију о необрађеним земљиштима и о земљиштима на којима нису примењене прописане агротехничке и агромелиорационе мере

(2) Ако орган из претходног става утврди да неко земљиште није обрађено или да на земљишту нису примењене агротехничке или агромелиорационе мере, позваће корисника и испитаће га због чега земљиште није обрађено односно због чега нису примењене прописане мере

(3) Кад орган управе општинског народног одбора надлежан за послове пољопривреде утврди да је земљиште остало необрађено или да нису примењене прописане мере, а да корисник није у томе био спречен дејством више силе или другим оправданим разлозима, одредиће кориснику решењем

примерен рок за обраду земљишта односно за примену прописаних мера

(4) Одредбе претходних ставова примењују се и у случајевима кад се земљиште не користи у складу са основним планом искоришћавања земљишта на подручју хидромелиорационог система

(5) Против решења донетог по претходном ставу нема места жалби нити се може водити управни спор

(6) Ако корисник не поступи по решењу којим му се одређује рок за обраду земљишта односно за примену прописаних мера орган управе општинског народног одбора надлежан за послове пољопривреде предложиће надлежном органу доношење решења о стављању земљишта под принудну управу

Члан 27

(1) Решење о стављању пољопривредног земљишта под принудну управу доноси савет општинског народног одбора надлежан за послове пољопривреде

(2) У решењу се мора назначити и време за које се земљиште ставља под принудну управу

Члан 28

Ако корисник пољопривредног земљишта у грађанској својини, за које је покренут поступак стављања под принудну управу стално борави у иностранству, а нема у земљи пуномоћника или заступника или ако је боравиште корисника непознато, орган управе општинског народног одбора надлежан за послове пољопривреде поставиће му привременог заступника у тој ствари, док сам корисник не одреди пуномоћника

Члан 29

(1) Кад решење о стављању пољопривредног земљишта под принудну управу постане коначно, пољопривредно земљиште даје се на искоришћавање пољопривредној организацији

(2) Ако ниједна пољопривредна организација не узме на искоришћавање земљиште, оно се може дати на искоришћавање индивидуалном пољопривредном произвођачу

(3) Пољопривредна организација или индивидуални пољопривредни произвођач коме је земљиште дато на искоришћавање, не може то земљиште другом дати на обрађивање

(4) Пољопривредна организација односно индивидуални пољопривредни произвођач коме је земљиште дато на искоришћавање, плаћа накнаду за то искоришћавање

Члан 30

(1) Пољопривредно земљиште стављено под принудну управу даје се на искоришћавање непосредном пољопривредном или путем јавног надметања

(2) Пољопривредно земљиште се не може дати на искоришћавање на време дужи од времена на које је решењем стављено под принудну управу

Члан 31

(1) О давању пољопривредног земљишта на искоришћавање закључује се између општине и пољопривредне организације или индивидуалног пољопривредног произвођача коме је земљиште дато на искоришћавање уговор који мора бити писмен

(2) У име општине уговор закључује орган управе општинског народног одбора надлежан за послове пољопривреде

(3) Уговор о давању земљишта на искоришћавање који није закључен у писменом облику нема правног дејства.

(4) Уговор о искоришћавању земљишта треба да садржи права и обавезе уговорних страна, а нарочито време на које се уговор закључује, висину и начин плаћања накнаде, дан ступања корисника земљишта у посед, начин искоришћавања земљишта и обавезу корисника да не примењивати агротехничке мере које обезбеђују очување плодности земљишта

(5) Ако су за земљиште стављено под принудну управу прописане агротехничке или агрометеоролошке мере, уговор мора садржати и обавезу корисника о примени тих мера

(6) Ако пољопривредна организација или индивидуални пољопривредни произвођач коме је земљиште дато на искоришћавање даје то земљиште другом на обрађивање, орган управе општинског народног одбора надлежан за послове пољопривреде има право да уговор раскине

Члан 32

(1) Износ накнаде за искоришћавање пољопривредног земљишта уноси се у општински инвестициони фонд и служи за инвестиције намењене унапређивању пољопривреде

(2) Пре уношења накнаде за искоришћавање земљишта у општински инвестициони фонд из те накнаде изузеће се доспеле обавезе према друштвеној заједници у погледу дохотка од пољопривреде које се односе на то земљиште

(3) Изузетно, савет општинског народног одбора надлежан за послове пољопривреде може део износа или цео износ накнаде за искоришћавање земљишта после подмирења обавеза према заједници уступити сопственику земљишта, ако нађе да он и његова породица немају довољно средстава за живот

Члан 33

(1) Ако корисник који стално живи у Југославији није обрадио земљиште или није применио прописане мере због старости, болести, физичке неспособости своје или чланова свог домаћинства, или из других оправданих разлога, исплатиће му се износ накнаде за искоришћавање земљишта после подмирења обавеза према друштвеној заједници

(2) Решење о томе и висини накнаде доноси савет општинског народног одбора надлежан за послове пољопривреде

Члан 34

(1) Решење о стављању пољопривредног земљишта под принудну управу може се укинути на захтев корисника земљишта, ако се он обавезе да ће у одређеном року то земљиште обрадити односно да ће на њему применити прописане мере и ако за извршење те обавезе да јемство у облику и у висини које одреди орган управе општинског народног одбора надлежан за послове пољопривреде

(2) Ако корисник не изврши обавезу за коју је јемство дато, износ јемства уноси се у општински инвестициони фонд и служи за инвестиције намењене унапређивању пољопривреде

(3) Ако је земљиште, које је стављено под принудну управу, уговором дато на искоришћавање, решење о стављању земљишта под принудну управу не може се без пристанка лица коме је дато на искоришћавање укинути пре истека времена на које му је дато на искоришћавање

Члан 35

Ако пољопривредно земљиште у грађанској својини не користи сопственик, одредбе овог главе примењиваће се на лице које то земљиште користи

III ИСКОРИШЋАВАЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА НА ПОДРУЧЈУ ХИДРОМЕЛИОРАЦИОНОГ СИСТЕМА

1 Управљање хидромелиорационим системом

Члан 36

(1) Хидромелиорациони систем изграђује се ради бољег искоришћавања пољопривредног земљишта и обезбеђења високе и стабилне пољопривредне производње

(2) Хидромелиорационим системом у смислу овог закона, сматрају се сви природни и изградњени хидротехнички објекти који служе за заштиту пољопривредног земљишта и за искоришћавање вода у пољопривредне сврхе на одређеном подручју а који чине једну хидротехничку и економску целину

Члан 37

Хидромелиорационе системе могу изграђивати водне заједнице и друге привредне организације, привредне организације удружене у сврху изградња хидромелиорационог система и политичко-територијалне јединице

Члан 38

(1) У хидромелиорационом систему постоје основни и детаљни објекти

(2) Орган који одобрава инвестициони програм утврђује који се објекти сматрају основним објектима

Члан 39

(1) Изградња хидромелиорационог система од стране политичко-територијалне јединице одређује се законом односно одлуком претставничког тела политичко-територијалне јединице на чијем се подручју хидромелиорациони систем изграђује

(2) Законом односно одлуком о изградњи хидромелиорационог система ближе се одређује, поред осталог, начин финансирања изградње и управљања хидромелиорационим системом, организација која ће управљати хидромелиорационим системом, права и обавезе те организације и корисника земљишта на подручју система, као и начин искоришћавања система и накнаде за то искоришћавање

Члан 40

(1) Хидромелиорационим системом који је изградила водна заједница или друга привредна организација, управља та водна заједница односно привредна организација

(2) Политичко-територијална јединица која је изградила хидромелиорациони систем предаје објекте тог система на управљање водној заједници или другој привредној организацији одређеној актом о изградњи тог система

(3) Политичко-територијална јединица, водна заједница или друга привредна организација, која је изградила хидромелиорациони систем, може ради управљања тим системом основати посебну привредну организацију

Члан 41

(1) Организација која управља хидромелиорационим системом стара се о техничком одржавању објеката и о функционисању постројења система за одводњавање и наводњавање

(2) За вршење послова из претходног става мора се образовати стручна и техничка служба

2 Искоришћавање земљишта на подручју хидромелиорационог система

Члан 42

(1) Пољопривредна земљишта на подручју хидромелиорационог система имају се обрађивати при-

меном савремених агротехничких метода а у складу са улагањима извршеним у мелiorационе радове

(2) Организација која управља хидромелиорационим системом дужна је да изради основни план искоришћавања тог хидромелиорационог система

(3) На основу плана искоришћавања хидромелиорационог система организација која управља тим системом израдиће основни план искоришћавања земљишта за цело подручје тог система, пошто је састушала мишљење осталих пољопривредних организација на том подручју

Члан 43

Корисници пољопривредног земљишта на подручју хидромелиорационог система дужни су земљиште користити у складу са основним планом искоришћавања земљишта на подручју хидромелиорационог система

Члан 44

(1) Основни план искоришћавања пољопривредног земљишта на подручју хидромелиорационог система подноси се на одобрење среском народном одбору

(2) О предлогу за одобрење основног плана срески народни одбор решава на седницама оба већа

(3) Ако срески народни одбор ускрати давање одобрења, подносилац предлога може тражити да о предлогу за одобрење основног плана реши републичко извршно веће

(4) Ближе прописе о изради основних планова искоришћавања земљишта на подручју хидромелиорационог система и о поступку за њихово доношење могу доносити народне републике

(5) Прописима из претходног става мора бити предвиђено право појединих корисника да стављају приговоре на предложени основни план

Члан 45

(1) Сва пољопривредна земљишта која се налазе на подручју хидромелиорационог система морају бити обухваћена основним планом искоришћавања земљишта израђеним од стране привредне организације која управља хидромелиорационим системом

(2) Ако корисник пољопривредног земљишта у грађанској својини то земљиште не искоришћује према основном плану искоришћавања пољопривредног земљишта, оно се може ставити под принудну управу за време од 5 до 10 година, сагласно одредбама главе II одељка 2 овог закона

Члан 46

(1) Корисници пољопривредног земљишта плаћају накнаду за искоришћавање хидромелиорационог система

(2) Облик и начин утврђивања висине накнаде за искоришћавање хидромелиорационог система, као и начин плаћања те накнаде, прописују се законом односно одлуком којом је одређена изградња хидромелиорационог система, а могу се прописати и доцнијим законом односно одлуком, који се имају донети пре пуштања хидромелиорационог система у погон

(3) Висину накнаде коју плаћају поједини корисници утврђује организација која управља хидромелиорационим системом

(4) Орган управе општинског народног одбора надлежан за послове финансија има право да по општим прописима контролише да ли је висина накнаде утврђена у складу са одредбом става 2 овог члана

3 Права и дужности организације која управља хидромелиорационим системом и корисника земљишта

Члан 47

Организација која управља хидромелиорационим системом дужна је да корисницима пољопривредног земљишта обезбеди водни режим који пружа могућности за најбоље искоришћавање земљишта у складу са планом искоришћавања земљишта заинтересованих пољопривредних организација

Члан 48

Сви корисници пољопривредног земљишта на подручју хидромелиорационог система имају право и дужност да се користе тим системом

Члан 49

(1) Организација која управља хидромелиорационим системом може дати тај систем на коришћење појединим привредним организацијама, које су дужне омогућити коришћење тога система индивидуалним пољопривредним произвођачима на подручју тога система

(2) Услови коришћења хидромелиорационог система одређују се правилима о коришћењу, која доноси организација која управља хидромелиорационим системом

(3) Правилима о коришћењу хидромелиорационог система одређује се и начин на који су пољопривредне организације дужне омогућити коришћење тога система индивидуалним пољопривредним произвођачима

(4) Правила о коришћењу хидромелиорационог система морају бити у складу са прописом којим је одређена изградња тога система, односно са посебним прописом о облику и начину утврђивања и плаћања накнаде за искоришћавање система (чл 39 и 46)

Члан 50

(1) Ради искоришћавања хидромелиорационог система могу се на земљишту, у сврху довођења и одвођења воде, установљавати службености у корист трећих лица

(2) О установљавану службености из претходног става решава орган управе општинског народног одбора надлежан за послове пољопривреде

(3) За установљену службеност корисник земљишта има право на накнаду према трећем лицу у чију је корист службеност установљена

(4) Висина накнаде по претходном ставу одређује се решењем којим се службеност установљује

(5) У погледу начина по којима се утврђује висина накнаде, као и у погледу правних средстава против одлуке о накнади примењују се сходно одредбе Закона о експропријацији

(6) Корисници земљишта дужни су да допусте прелазак преко свог земљишта лицима овлашћеним за вршење премеравања, снимања и обележавања терена у сврху изградње објеката хидромелиорационог система, као и лицима која изводе радове или раде на одржавању изграђених објеката тог система

(7) Корисници земљишта имају према важећим прописима право на накнаду штете која им је учињена радовима из претходног става

IV ИСКОРИШЋАВАЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА ЗА НЕПОЉОПРИВРЕДНЕ СВРХЕ

Члан 51

(1) Корисник пољопривредног земљишта може то земљиште искоришћавати за другу сврху а не за пољопривредну производњу, ако је оно одобреним инвестиционим програмом, урбанистичким пла-

ном или одлуком народног одбора која тај план замењује, намењено да се искоришћује у ту другу сврху, као и у другим случајевима предвиђеним законом или на закону заснованим прописом

(2) Приликом одлучивања о томе да се пољопривредно земљиште употреби у непољопривредну сврху мора се претходно прибавити мишљење органа управе општинског народног одбора надлежног за послове пољопривреде

Члан 52

Кад се пољопривредно земљиште има искоришћавати у другу сврху, а не за пољопривредну производњу, водиће се рачуна о томе да се у ту сврху искоришћује пољопривредно земљиште мање производне вредности

V АРОНДАЦИЈА

Члан 53

Арондација пољопривредног земљишта може се вршити у сврху рационалијег обрађивања земљишта, механизације пољопривредних радова, спровођења мелиорационих и противерозиних радова, омогућавања изградње економских дворишта и подизања дугогодишњих засада, као и ако би без спроведене арондације примена савремених агротехничких метода при обрађивању тога земљишта била онемогућена или знатно отежана

Члан 54

(1) Арондација се може вршити само у корист пољопривредне организације, или у корист друге привредне организације која користи пољопривредно земљиште у пољопривредне сврхе

(2) Арондација се може вршити само ако површина земљишта коју користе једна или више пољопривредних организација износи више од проценту укупне површине пољопривредног земљишта у потесу, и ако се већи део осталих земљишта у потесу не обрађује у кооперацији

(3) Процент укупне површине земљишта по претходном ставу прописују народне републике својим законима

Члан 55

(1) Изузетно од одредаба претходног члана, арондација се може дозволити и у корист индивидуалних пољопривредних произвођача који су закључили уговоре о дугорочној кооперацији, кад је примена савремених агротехничких метода при обрађивању земљишта постигнута тако што је већина ових произвођача у потесу склопила такве уговоре са пољопривредном организацијом или тако што су такви уговори склопљени за површину која прелази процент укупне површине пољопривредног земљишта у потесу, који прописују народне републике својим законима

(2) Предлог за арондацију по претходном ставу подноси пољопривредна организација у име и уз пристанак индивидуалних пољопривредних произвођача у чију корист арондација треба да се дозволи

(3) Под условима из става 1 овог члана може се арондација дозволити у корист оне пољопривредне организације у погледу које нису за то испуњени услови по претходном члану

Члан 56

(1) Сопственик земљишта које се арондацијом припадајма право на накнаду

(2) Накнаду за арондацију даје корисник арондације

Члан 57

(1) Ако је сопственик припојеног земљишта земљорадник, на име накнаде за припојено земљиште даје му се, по правилу, одговарајуће земљиште исте културе и бонитета

(2) Ако нема могућности да се у накнаду за припојено земљиште да друго земљиште исте културе и бонитета, накнада се може по споразуму сопственика припојеног земљишта и корисника арондације одредити у земљишту друге културе и бонитета, а ако се такав споразум не постигне накнада ће се дати у новцу

(3) Кад се на земљишту које се припада налази зграда или други објекат, у накнаду ће се дати земљиште са одговарајућом зградом или другим објектом који се налази на земљишту које се даје у накнаду или на оближњем земљишту

(4) Ако у случајевима из претходног става нема могућности да се зграда или други објекат да на име накнаде за станбену зграду или економску зграду неопходну за пољопривредну делатност сопственика пољопривредног земљишта корисник арондације дужан је подићи сопственику таквог земљишта одговарајућу зграду и друге објекте на другом земљишту сопственика, а за остале зграде и друге објекте накнада ће се дати у новцу

Члан 58

(1) Ако сопственик припојеног земљишта није земљорадник, накнада за припојено земљиште даје му се, по правилу, у новцу

(2) Ако се корисник арондације и сопственик земљишта споразумеју, накнада за припојено земљиште може се сопственику дати и у другом земљишту одговарајуће вредности

(3) Кад се на припојеном земљишту налази зграда или други објекат, накнада се даје у облику у коме се даје накнада за експрописану зграду или други објекат

Члан 59.

Висина накнаде у новцу за припојено земљиште одређује се по правилима која важе за одређивање накнаде у случају експропријације

Члан 60

(1) Корисник арондације и сопственик припојеног земљишта, без обзира да ли је земљорадник или није, могу се споразумети да се накнада за припојено земљиште да другачије него што је прописано претходним одредбама

(2) Кад се вредност припојеног земљишта разликује од вредности земљишта које се даје у накнаду, разлика се исплаћује у новцу

(3) На име накнаде не може се дати земљиште у друштвеној својини чија је вредност за више од 20% већа од вредности припојеног земљишта

Члан 61

(1) Предлог за арондацију подноси се органу управе општинског народног одбора надлежном за послове пољопривреде на чијем се подручју налази земљиште за које се предлаже арондација, а ако се предлог односи на земљишта која се налазе на подручју двеју или више општина — органу управе среског народног одбора надлежном за послове пољопривреде на чијем се подручју налазе та земљишта

(2) Предлог за арондацију мора садржати сврху арондације и образложење потребе за арондацијом, попис земљишта за која се предлаже арондација, земљишта за која се тражи припадање и земљишта која предлаже арондација даје у накнаду за земљишта припојена арондацијом, као и попис зграда и објеката на земљиштима за која се тражи припадање и на онима која се дају у накнаду

(3) Попис земљишта мора да садржи ознаке катастарских парцела као и културу и бонитет земљишта

(4) Предлогу за арондацију морају бити приложене скице земљишта из става 2 овог члана

Члан 62

(1) Органи управе општинских народних одбора надлежни за послове пољопривреде дужни су без одлагања предлог за арондацију објавити истицањем на огласној табли општинског народног одбора

(2) Истицање предлога за арондацију на огласној табли општинског народног одбора објавиће се на начин уобичајен за објављивање у том крају

(3) Сопственици земљишта имају право, у року од 30 дана од дана истицања предлога за арондацију на огласној табли општинског народног одбора, поднети органу управе општинског народног одбора надлежном за послове пољопривреде примедбе на тај предлог

(4) По истеку рока за подношење примедба, орган управе општинског народног одбора надлежан за послове пољопривреде доставиће поднете примедбе органу управе среског народног одбора надлежном за послове пољопривреде

(5) Ако је предлог за арондацију поднесен органу управе среског народног одбора надлежном за послове пољопривреде (члан 61 став 1), тај орган доставиће предлог органима управе општинских народних одбора надлежним за послове пољопривреде на чијем подручју се налази земљиште за које је предложена арондација ради спровођења поступка по одредбама претходних ставова

Члан 63

(1) Решење по предлогу за арондацију доноси савет среског народног одбора надлежан за послове пољопривреде

(2) Решењем се одобрава спровођење арондације у целини или делимично или ускраћује давање одобрења за арондацију

(3) Против решења донетог по претходном ставу свако заинтересовано лице може изјавити жалбу републичком органу управе надлежном за пољопривреду

(4) Против решења донетог по жалби не може се водити управни спор

Члан 64

(1) Арондацију која је одобрена решењем надлежног органа спроводи комисија за арондацију

(2) Комисија за арондацију је стални орган за спровођење арондације на подручју среза

(3) Комисију за арондацију образује и њене чланове именује савет среског народног одбора надлежан за послове пољопривреде

(4) Савет среског народног одбора надлежан за пољопривреду може образовати две или више комисија за подручје среза

(5) Комисија се састоји од претседника и два члана

(6) У састав комисије обавезно улази једно лице са стручном правном спремом

Члан 65

(1) По спроведеном поступку комисија за арондацију доноси решење о арондацији

(2) Решење о арондацији мора садржати, поред осталог, појединачно за сваког сопственика, назначење по култури, површини и катастарској класи земљишта које се припада и земљишта које се даје у накнаду за припојено земљиште односно износ новчане накнаде

(3) Против решења о арондацији уколико се не односи на накнаду, може се изјавити жалба републичком органу управе надлежном за послове пољопривреде

(4) Против решења донетог по жалби не може се водити управни спор

Члан 66

(1) Против решења о арондацији уколико се односи на накнаду, не може се изјавити жалба нити се може водити управни спор

(2) Ранији сопственик припојеног земљишта и корисник арондације могу у року од 30 дана од дана доставе решење о накнади поднети предлог да суд утврди накнаду

(3) По предлогу за утврђивање накнаде решава у ванпарничном поступку срески суд на чијем се подручју налази припојено земљиште

(4) Суд може својим решењем накнаду за припојено земљиште, на предлог сопственика тога земљишта, одредити и у новцу уместо земљишту, или у другом земљишту које је корисник арондације у свом попису означаио, а које по оцени суда одговара припојеном земљишту

(5) Против првостепеног решења среског суда може се изјавити жалба окружном суду у року од петнаест дана од дана доставе решења

(6) Правоснажно судско решење о накнади замењује решење о арондацији у оном делу у коме се решење о арондацији односи на накнаду

(7) Предлог сопственика припојеног земљишта не одлаже извршење решења о арондацији

(8) Кад је накнада утврђена у новцу, а корисник арондације није задовољан износом накнаде, суд коме је он поднео предлог за утврђивање накнаде одложиће, на његов предлог, извршење решења о арондацији у оном делу који се предлогом оспорава, ако је корисник арондације оспорени део накнаде положио код банке

(9) Трошкове поступка арондације сноси пољопривредна организација која је поднела предлог за арондацију

(10) Све радње у поступку арондације ослобођене су од плаћања такса

Члан 67

(1) Предаја земљишта припојеног арондацијом привредној организацији у посед врши се по правоснажности решења о арондацији

(2) Ако на припојеном земљишту постоје засади, ранији сопственик има право да земљиште задржи у поседу до убирања плодова, али најдоцније до завршетка текуће економске године

(3) Ако се по решењу о арондацији има у корист сопственика припојеног земљишта подићи зграда (члан 57 став 4), предаја припојеног земљишта у посед кориснику арондације извршиће се тек пошто корисник арондације изврши ту обавезу

Члан 68

(1) Хипотеке и други стварни терети осим стварних службености, уписани на земљишту које се припада губе правну важност и имају се брисати из земљишних књига

(2) Лице у чију је корист био укњижен терет који је изгубио правну важност по одредби претходног става, има право захтевати да се брисани терет укњижи на земљишту које је дато у накнаду за припојено земљиште

(3) Ако је накнада за припојено земљиште на коме постоје терети из става 1 овог члана одржана у новцу, корисник арондације дужан је да износ накнаде положи код банке на посебан рачун

(4) У случају из претходног става банка ће измирити накнаду сопственику припојеног земљишта, односно потраживање лица у чију корист је терет стављен, само на основу њиховог писменог споразума овереног од стране надлежног органа или на основу судске одлуке

VI ЗАШТИТА ЗЕМЉИШТА ОД ЕРОЗИЈЕ И УРЕЂЕЊЕ БУЈИЦА

Члан 69

(1) Ради заштите од штета које привреди проузрокују ерозија и бујице, имају се предузимати радови на заштити земљишта угрожених ерозијом и бујицама, а у циљу оспособљавања ових земљишта за савремену пољопривредну односно шумарску производњу, као и у циљу спречавања штете на остацим привредним објектима

(2) Као земљиште угрожено ерозијом сматра се земљиште на коме услед бујица или другог површинског утицаја воде постоји спирање подривање, браздање или одроњавање, као и земљиште које је подложно овим променама

Члан 70

(1) Радови на заштити земљишта угроженог ерозијом и бујицама врше се спровођењем заштитних мера на ерозионном подручју

(2) Као ерозионо подручје сматра се корито и земљиште у сливу једне или више бујица, који у погледу изградње и одржавања заштитних објеката претстављају јединствену целину

(3) Ерозиона подручја утврђује својом одлуком општински народни одбор на седници оба већа

(4) Ако се ерозионо подручје налази на подручју двеју или више општина истог среза, или на подручју двају или више срезова, или на подручју двеју република, одлуку из претходног става доноси срески народни одбор на седници оба већа, републике, ко извршно веће односно Савезно извршно веће

Члан 71

(1) Као мере за заштиту земљишта од ерозије и бујица могу се нарочито одређивати грађевинско-техничке шумско-техничке, агротехничке мере, као и административне мере предвиђене законом

(2) Мере из претходног става прописују народни одбори и извршна већа по својој иницијативи или на основу предлога који пољопривредне организације подносе у складу са својим основним планом искоришћавања пољопривредног земљишта

Члан 72

(1) Објекти за заштиту земљишта од ерозије и бујица јесу грађевински објекти и дугогодишњи засади подигнути у ту сврху

(2) Објекти за заштиту земљишта од ерозије и бујица имају се изграђивати тако да чине јединствену заштиту и економско-техничку целину на ерозионном подручју (противерозиони систем)

Члан 73

(1) Изградња противерозионног система може се вршити само на основу одобреног инвестиционог програма и одобрених главних пројеката

(2) Изузетно, кад од бујице прети непосредна опасност људским животима, зградама путевима, железничким или другим објектима у друштвеној или грађанској својини, орган управе политичко-територијалне јединице надлежан за послове заштите пољопривредног земљишта од ерозије или бујица може, и без одобреног инвестиционог програма и одобреног пројекта, одредити спровођење ватних радова и мера, ради отклањања те опасности,

(3) У случају из претходног става инвестициони програм и пројекат радова морају се накнадно изградити

Члан 74

(1) Трошкове извођења основних радова у сврху заштите од ерозије и бујица обезбеђује политичко-територијална јединица чији је орган одредио извођење тих радова, а трошкове извођења радова на непосредној заштити појединих земљишта од ерозије сноси корисници земљишта

(2) Орган који одобрава инвестициони програм одређује који радови имају карактер основних радова, а који имају карактер радова који служе непосредној заштити појединих земљишта

(3) Ако корисник земљишта не изврши прописане радове на непосредној заштити земљишта од ерозије, извршиће те радове о његовом трошку орган управе општинског народног одбора надлежан за послове пољопривреде

Члан 75

(1) Противерозионим системом управља водна заједница или пољопривредна организација којој политичко-територијална јединица преда објекте тога система на управљање

(2) Политичко-територијална јединица може основати посебну привредну организацију на коју ће пренети управљање противерозионим системом

(3) Организација која управља противерозионим системом стара се о одржавању и правилном коришћењу целокупног система за заштиту од ерозије и бујица

(4) За вршење послова из претходног става мора се образовати стручна и техничка служба

Члан 76

Организација која управља противерозионим системом дужна је да изради основни план искоришћавања противерозионног система

Члан 77

(1) Сви корисници пољопривредног земљишта на подручју противерозионног система имају право и дужност да се користе тим системом

(2) Основни планови искоришћавања пољопривредног земљишта пољопривредних организација на подручју противерозионног система морају бити усклађени са основним планом искоришћавања противерозионног система

Члан 78

(1) Општински односно срески народни одбор на седницама оба већа може, у складу са основним планом искоришћавања противерозионног система, прописивати примену појединих мера на ерозионном подручју (члан 71), а нарочито примену минимума агротехничких односно шумско-техничких мера, привремену или трајну забрану преоравања ливада и пашњака и других површина и њихово претварање у њиве са једногодишњом културом, као и обавезну преоријентацију одређених земљишта са једногодишњих на вишегодишње пољопривредне или шумске културе

(2) Општински народни одбор може својим прописом одредити да су корисници земљишта на ерозионном подручју за које није изграђен противерозиони систем дужни применити поједине мере из претходног става

(3) У погледу прописивања агротехничких односно шумско-техничких мера по одредби става један овог члана, примењују се сходно одредбе овог

закона које се односе на прописивање агротехничких и агрометеоролошких мера (чл 4 до 8)

Члан 79

Објекти за заштиту земљишта од ерозије и бујица подигнути из друштвених средстава на земљишту у грађанској својини јесу друштвена својина

Члан 80

(1) Ближе прописе о изградњи, финансирању, управљању и одржавању противерозионог система, као и о узајамним правима и обавезама организације која управља противерозионим системом и корисника земљишта доносе народне републике

(2) Прописима из претходног става прописане се нарочито

1) облик и начин утврђивања висине накнаде за искоришћавање противерозионог система, као и начин плаћања те накнаде,

2) сагласно одредбама главе II одељка 2 овог закона, стављање земљишта под принудну управу кад корисник земљишта не примењује мере које је општински народни одбор на основу овог закона прописао на ерозионом подручју (члан 78), или не извршује друге обавезе по овом закону или републичким прописима

(3) Прописима из става 1 овог члана може се 1) посебно регулисати облик и начин утврђивања висине накнаде за земљиште експроприсано у сврху подизања објеката за заштиту од ерозије и бујица, као и начин плаћања те накнаде,

2) предвидети право корисника земљишта да убире плодове са дугогодишњих засада подигнутих на његовом земљишту из друштвених средстава у сврху заштите од ерозије и бујица, уз плаћање посебне накнаде или — начин на који ће се одредити удели друштвене заједнице и корисника земљишта у овим плодовима,

3) предвидети дужност корисника земљишта да о свом трошку одржава дугогодишње засаде подигнуте на његовом земљишту у сврху заштите од ерозије и бујица,

4) предвидети обавезе корисника земљишта да плати накнаду за повећање вредности земљишта које због ерозије или бујица није било уопште обрађивано или је било недовољно обрађивано, ако је изградњом противерозионог система поново створена или знатно побољшана могућност његове обраде

VII ЗАКУП ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА У ГРАЂАНСКОЈ СВОЈИНИ

Члан 81

(1) Пољопривредна земљишта у грађанској својини могу се ради пољопривредне производње давати у закуп пољопривредним организацијама, индивидуалним пољопривредним произвођачима и другим грађанима

(2) Земљиште узето у закуп заједно са другим пољопривредним земљиштем које поседује закупач не сме премашити законски максимум пољопривредног земљишта који индивидуални пољопривредни и други грађани могу имати у својини

(3) Уговор о закупу закључен противно одредби претходног става нема правно дејство

Члан 82

(1) Пољопривредне организације имају првенствено право узимања у закуп пољопривредног земљишта у грађанској својини

(2) Индивидуални пољопривредни произвођач који нуди своје земљиште у закуп дужан је ту понуду истаћи на огласној табли месне канцеларије односно општинског народног одбора.

(3) Пољопривредно земљиште може се дати у закуп индивидуалном пољопривредном произвођачу тек ако га у року који општински народни одбор својим прописом одреди није хтео узети у закуп ниједна пољопривредна организација

(4) Пољопривредно земљиште не може се дати у закуп индивидуалном пољопривредном произвођачу под повољнијим условима за њега од услова под којима је сопственик нудио земљиште у закуп пољопривредној организацији

Члан 83

(1) Пољопривредна организација нема првенствено право узимања у закуп пољопривредног земљишта у грађанској својини

1) Кад је индивидуални пољопривредни произвођач, или члан његовог домаћинства који је земљиште обрађивао, позван на отслужење војног рока,

2) кад индивидуални пољопривредни произвођач, или члан његовог домаћинства који је земљиште обрађивао, услед болести, изнемоглости или неспособности за рад друге врсте није у могућности да земљиште обради

(2) У овим случајевима индивидуални пољопривредни произвођач није дужан истаћи понуду у смислу става 2 претходног члана

Члан 84

(1) Време за које пољопривредна организација узима земљиште у закуп одређује се уговором

(2) Ако би пољопривредна организација имала, према уговору о закупу, вршити на закупљеном земљишту знатније инвестиције, она може узети земљиште у закуп најмање на време које је потребно за пуну амортизацију тих инвестиција

(3) Срески народни одбор на седницама оба већа може прописивати најдуже време на које индивидуални пољопривредни произвођач може узимати пољопривредно земљиште у закуп

Члан 85

(1) Уговор о закупу пољопривредног земљишта мора бити закључен у писменом облику

(2) Уговор о закупу пољопривредног земљишта који није закључен у писменом облику нема правно дејство

(3) Индивидуални произвођачи могу уговор о закупу пољопривредног земљишта закључити и усменим изјавама датим на записник пред органом управе општинског народног одбора надлежним за послове пољопривреде

Члан 86

(1) Уговор о закупу пољопривредног земљишта мора поред осталог, садржати катастарске ознаке земљишта, време трајања закупа, као и висину, врсту и начин плаћања закупнине

(2) Ако је закупач дужан, према уговору о закупу, извршити инвестиционе радове на закупљеном земљишту, ти радови морају се у уговору назначити и предвидети права и обавезе уговорних страна који у вези с тим радовима настају престанком закупног односа

Члан 87

(1) Пољопривредно земљиште узето у закуп не сме се дати другом лицу на искоришћавање

(2) Уговор закључен противно одредби претходног става не производи правно дејство

Члан 88

Општински народни одбор на седницама оба већа може прописати највиши износ закупнине за пољопривредна земљишта

Члан 89

(1) Пољопривредно земљиште може се у складу са одредбама члана 51 овог закона давати у закуп за друге сврхе, а не за пољопривредну производњу, само кад нема услова да се земљиште користи за пољопривредну производњу или кад друштвени интерес захтева да се оно користи у друге сврхе.

(2) Уговор о закупу пољопривредног земљишта из претходног става подноси се на одобрење органу управе општинског народног одбора надлежном за послове пољопривреде, без обзира ко је купац.

(3) Ако орган из претходног става у року од месец дана од дана кад му је уговор поднесен на одобрење не донесе решење којим даје или ускрађује одобрење, сматраће се да је уговор одобрен.

Члан 90

(1) Орган управе општинског народног одбора надлежан за послове пољопривреде дужан је водити евиденцију о свим уговорима о закупу пољопривредног земљишта.

(2) У ту сврху закупавац је дужан један примерак уговора о закупу пољопривредног земљишта поднети, у року од 15 дана од дана закључења уговора, органу из претходног става.

Члан 91

Одредбе овог закона о давању у закуп пољопривредног земљишта у грађанској својини примењиваће се и кад се пољопривредно земљиште у грађанској својини даје на искоришћавање без накнаде.

VIII ПРИНУДНЕ МЕРЕ

Члан 92

(1) Против корисника пољопривредног земљишта у грађанској својини који се без оправданог разлога не придржава мера одређених на основу овог закона и других прописа донетих на основу њега, примењују се принудне мере.

(2) Као принудне мере могу се применити

1) извршење одређене мере на трошак корисника земљишта,

2) уклањање засада подигнутих противно пропису или решењу надлежног органа.

Члан 93

(1) Решење о мерама из става 2 претходног члана доноси орган управе општинског народног одбора надлежан за послове пољопривреде.

(2) Против решења о мерама из става 2 претходног члана може се изјавити жалба, а против решења донетог по жалби не може се водити управни спор.

Члан 94

Ближе одредбе о принудним мерама могу прописивати народне републике.

IX КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 95

(1) Новчаном казном од 50 000 до 2 000 000 динара казниће се за привредни преступ пољопривредна организација

1) која без оправданих разлога не обрађује земљиште према свом основном плану искоришћавања пољопривредног земљишта (члан 17),

2) која без оправданог разлога не користи земљиште у складу са основном планом искоришћавања земљишта на подручју хидромелиорационог система (члан 43) иако су јој обезбеђени услови за коришћење тога система,

3) која пољопривредно земљиште искоришћује за другу сврху а не за пољопривредну производњу, иако одобреним инвестиционим програмом, урбанистичким планом или одлуком народног одбора која тај план замењује то земљиште није намењено да се искоришћује у ту другу сврху или ако законом или на закону заснованом пропису није предвиђено да се може искоришћавати у ту другу сврху (члан 51),

4) која није предузела заштитне мере које је одредио надлежни орган ради заштите пољопривредног земљишта од ерозије или штетног дејства бујица (члан 78).

(2) За радњу из претходног става казниће се новчаном казном од 5 000 до 50 000 динара и одговорно лице у пољопривредној организацији.

Члан 96

Новчаном казном до 300 000 динара казниће се за прекршај пољопривредна организација

1) која узме у закуп пољопривредно земљиште у грађанској својини на време краће од времена колико траје амортизација инвестиција ако је на закупљеном земљишту према уговору имала вршити знатније инвестиције (члан 84 став 2),

2) која пољопривредно земљиште у грађанској својини узето у закуп да другом лицу на искоришћавање (члан 87 став 1).

Члан 97

Новчаном казном до 50 000 динара казниће се за прекршај

1) корисник пољопривредног земљишта у грађанској својини који пољопривредно земљиште искоришћује за другу сврху а не за пољопривредну производњу, иако урбанистичким планом или одлуком народног одбора која тај план замењује то земљиште није намењено да се искоришћује за ту сврху (члан 51),

2) корисник пољопривредног земљишта у грађанској својини који пољопривредно земљиште да у закуп индивидуалном произвођачу, а није закуп тог земљишта претходно понудио пољопривредној организацији, или је пољопривредно земљиште дао у закуп индивидуалном пољопривредном произвођачу под условима који су за њега повољнији од услова под којима је нудио земљиште пољопривредној организацији (члан 82 став 2),

3) индивидуални пољопривредни произвођач који узме у закуп пољопривредно земљиште у већој површини него што је то допуштено (члан 81 став 2),

4) индивидуални пољопривредни произвођач који узме пољопривредно земљиште у закуп за време дуже него што је прописано (члан 84 став 3),

5) индивидуални пољопривредни произвођач који је пољопривредно земљиште узето у закуп дао другом лицу на искоришћавање (члан 87 став 1).

Члан 98

(1) За поступак по привредним преступима из члана 95 овог закона надлежни су окружни привредни судови.

(2) За административно-казнени поступак по прекршајима из члана 96 овог закона надлежан је орески судија за прекршаје, а по прекршајима из члана 97 овог закона надлежан је општински судија за прекршаје.

Члан 99

Новчане казне за прекршаје по одредбама члана 97 овог закона изрицаће се тек кад се примена принудних мера покаже неуспешна, као и кад по оцени надлежног органа те мере не би произвеле потребно дејство.

X ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 100

Одредбе глава III и VI овог закона важе као општа и ела за републичко законодавство, а остале одредбе примењиваће се као одредбе савезног основног законодавства

Члан 101

Савезно извршно веће донеће ближе прописе о водним заједницама

Члан 102

Овлашћује се Савезно извршно веће да донесе прописе о коришћењу крупних пољопривредних машина у грађанској својини

Члан 103

Републичким законом о искоришћавању пољопривредног земљишта прописују се рокови у којима су пољопривредне организације дужне донети основне планове искоришћавања пољопривредног земљишта, као и рокови у којима су постојеће водне заједнице и пољопривредна добра који имају изграђене хидромелиорационе системе, дужни донети основне планове искоришћавања хидромелиорационих система

Члан 104

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о обрађивању необрађеног земљишта и Уредба о арондацији земљишта пољопривредних добара и сељачких радних задруга

Члан 105

Одредбе републичких закона о односима који су регулисани одредбама глава III и VI овог закона, а које нису у сагласности са његовим одредбама, примењиваће се до њиховог усаглашавања са одредбама овог закона, али најдаље до истека 6 месеци од дана његовог ступања на снагу

Члан 106

(1) Ако је по Закону о обрађивању необрађеног земљишта пре дана ступања на снагу овог закона започет поступак за привремено одузимање необрађеног земљишта, али до тог дана није донето решење о привременом одузимању таквог земљишта, наставиће се по одредбама овог закона поступак у сврху доношења решења о стављању земљишта под принудну управу

(2) Ако је у поступку за привремено одузимање необрађеног земљишта решење о привременом одузимању таквог земљишта донето пре дана ступања на снагу овог закона, тај поступак наставиће се по одредбама које су биле у важности до дана ступања на снагу овог закона

(3) Ако је у случају из претходног става решење о привременом одузимању земљишта поништено пре или после дана ступања на снагу овог закона, поступак у сврху доношења решења о стављању земљишта под принудну управу наставиће се по одредбама овог закона

(4) Као одредбе по којима се у смислу претходних ставова има наставити поступак, сматрају се процесне и материјалноправне одредбе

Члан 107

(1) Поступак арондације започет пре дана ступања на снагу овог закона наставиће се по одредбама овог закона ако до тога дана решење комисије за арондацију није донето

(2) Ако је у поступку арондације решење комисије за арондацију донето пре дана ступања на снагу овог закона, тај поступак наставиће се по одредбама које су биле у важности до дана ступања на снагу овог закона

(3) Ако је у случају из претходног става решење комисије за арондацију поништено пре или после дана ступања на снагу овог закона, поступак арондације наставиће се по одредбама овог закона

(4) Као одредбе по којима се у смислу претходних ставова има наставити поступак, сматрају се процесне и материјалноправне одредбе

Члан 108

До доношења ближих прописа, решење о томе да ли одређено земљиште има својство пољопривредног земљишта доноси у случају спора орган управе општинског народног одбора надлежан за послове пољопривреде

Члан 109

Решење о стављању под принудну управу пољопривредног земљишта (чл 25 и 26) чији је сопственик страни држављанин, доноси се по претходно прибављеној сагласности савезног Државног секретаријата за послове финансија

Члан 110

Одредбе главе VII овог закона примењиваће се на уговоре о закупу по којима се обрада земљишта има извршити после 1 јануара 1960 године

Члан 111

(1) Општински народни одбор може својом одлуком пољопривредној организацији, на њен предлог, доделити у сврху обрађивања утрину, пашњак или друго земљиште, које до дана ступања на снагу овог закона није приведено култури, а које је, по члану 18 став 1 Закона о пољопривредном земљишном фонду општенародне имовине и додељивању земље пољопривредним организацијама, остало на коришћењу селу или другој сличној заједници

(2) Општински народни одбор може доделити земљиште по одредби претходног става само ако би обрађивањем тог земљишта пољопривредна организација на њему знатно повећала производњу и ако постоје услови да се исхрана стоке, за коју је коришћено то земљиште, обезбеди на други начин

(3) Одлуку о додељивању земљишта по ставу 1 овог члана општински народни одбор доноси по саслушању збора бирача

(4) Пољопривредна организација, која је после 4 маја 1953 године узела у посед и привела култури земљиште из претходног става, задржава на том земљишту право коришћења, ако општински народни одбор у року од 6 месеци од дана ступања на снагу овог закона својом одлуком то одобри

(5) Накнадно одобрење по одредби претходног става није потребно ако пољопривредна организација своје право коришћења заснива на одлуци или неком другом правном акту општинског народног одбора

(6) Одлуке по одредбама претходних ставова општински народни одбор доноси на седницама оба већа

Члан 112

(1) На земљишту у друштвеној својини не може се стицати грађанска својина путем одржаја

(2) Одредба претходног става не односи се на случајеве у којима је време потребно за одржаја

истекло до 6 априла 1941 године, као ни на случајеве који су до дана ступања на снагу овог закона расправљени правоснажним судском пресудом

Члан 113

(1) У погледу земљишта за које је по одредбама републичког закона о уређењу имовинских односа насталих узурпацијом земљишта у друштвеној својини, пре или после ступања на снагу овог закона покренут управни поступак, не може се покренути парнични поступак за признање грађанске својине на основу одржаја, а ако је парнични поступак покренут пре покретања управног поступка прекинуће се до правоснажног окончања тог поступка

(2) Ако је у управном поступку из претходног става правоснажно утврђено да нема места признању грађанске својине на узурпираном земљишту, поседник тог земљишта не може у парничном поступку ставити захтев за утврђење својине на том земљишту по основу одржаја, а ако је парнични поступак по одредбама претходног става био прекинут, тужба ће се одбацити

(3) Неће се сматрати узурпираним земљиште у погледу кога су до 6 априла 1941 године испуњени услови за одржај, предвиђени правним правилима имовинског права

Члан 114

(1) Овлашћују се средњи народни одбори да доносе одлуке о томе да ли ће се и у којим општинама на закуп пољопривредног земљишта примењивати одредбе главе VII овог закона, изузев одредаба члана 81 ст 2 и 3 овог закона

(2) Одлуку из претходног става средњи народни одбор доноси на седници оба већа

Члан 115

(1) Пољопривредно земљиште које се у време ступања на снагу овог закона искоришћује у непољопривредне сврхе, иако за такво искоришћавање нису испуњени услови из члана 51 овог закона, може корисник искоришћавати у ту сврху до истека једне године од дана ступања на снагу овог закона

(2) Ако до истека рока из претходног става не буду испуњени услови за искоришћавање земљишта у непољопривредне сврхе у смислу члана 51 овог закона, корисник земљишта у друштвеној својини дужан је земљиште предати у посед општини, а корисник земљишта у грађанској својини дужан је привести га пољопривредној култури

Члан 116

У сврху омогућења примене одредаба овог закона, народне републике могу прописивати и поједине зоотехничке мере

Члан 117

Овај закон ступа на снагу осмог дана по објављивању у „Службеном листу ФНРЈ“

708

У К А З

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ЗАСТАРЕЛОСТИ ПРАВА НА НАПЛАТУ АМОРТИЗОВАНИХ ОБВЕЗНИЦА И ИЗВУЧЕНИХ ЗГОДИТАКА ДРУГОГ НАРОДНОГ ЗАЈМА ПЕТОГОДИШЊЕГ ПЛАНА РАЗВИТКА НАРОДНЕ ПРИВРЕДЕ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

На основу члана 71 тачка 2 Уставног закона о основама друштвеног и политичког уређења Федеративне Народне Републике Југославије и савезним органима власти, проглашава се Закон о застаре-

лости права на наплату амортизованих обвезница и извучених згодитака Другог народног зајма Петогодишњег плана развита народне привреде Федеративне Народне Републике Југославије, који је усвојила Савезна народна скупштина на седници Савезног већа од 16 октобра 1959 године и на седници Већа произвођача од 16 октобра 1959 године

СНС (А) 63

19 октобра 1959 године

Београд

Претседник Републике,
Јосип Броз-Тито, с р

Претседник
Савезне народне скупштине,
Петар Стамболић, с р

ЗАКОН

О ЗАСТАРЕЛОСТИ ПРАВА НА НАПЛАТУ АМОРТИЗОВАНИХ ОБВЕЗНИЦА И ИЗВУЧЕНИХ ЗГОДИТАКА ДРУГОГ НАРОДНОГ ЗАЈМА ПЕТОГОДИШЊЕГ ПЛАНА РАЗВИТКА НАРОДНЕ ПРИВРЕДЕ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Члан 1

Право на наплату износа амортизованих обвезница Другог народног зајма Петогодишњег плана развита народне привреде Федеративне Народне Републике Југославије, као и право на наплату извучених згодитака и камате по тим обвезницама, застарева за пет година од дана доспелости за исплату

Члан 2

Износи амортизованих обвезница Другог народног зајма Петогодишњег плана развита народне привреде Федеративне Народне Републике Југославије, као и згодитака извучених по обвезницама тога зајма, по којима је право на наплату застарело пре дана ступања на снагу овог закона, могу се наплатити у року од две године од тог дана

По обвезницама из претходног става исплатиће се камата до краја полугодишта у коме је обвезница извучена

Члан 3

Овлашћује се савезни Државни секретаријат за послове финансија да донесе ближе прописе за извршење овог закона

Члан 4

Овај закон ступа на снагу осмог дана по објављивању у „Службеном листу ФНРЈ“

709

На основу члана 38 став 1 Уставног закона о основама друштвеног и политичког уређења Федеративне Народне Републике Југославије и савезним органима власти,

Савезна народна скупштина, на седници Савезног већа од 16 октобра 1959 године и на седници Већа произвођача од 16 октобра 1959 године, доноси је

ОДЛУКУ

О ДОДЕЉИВАЊУ СРЕДСТАВА ИЗ ПРИВРЕДНИХ РЕЗЕРВИ ФЕДЕРАЦИЈЕ

1 Из средстава привредних резерви федерације која се образују сходно одредби тачке 1 главе XVI Савезног друштвеног плана за 1959 годину, додељује се без обавезе враћања, и то